

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางข้อมูลประกอบข้อความ โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (การทดสอบสมมติฐาน)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

1.1 อายุ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ส่วนใหญ่ร้อยละ 39.1 มีอายุระหว่าง 50-59 ปี รองลงมาร้อยละ 26.2 มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี ร้อยละ ร้อยละ 39.1 มีอายุระหว่าง 50 – 59 ปี และเกษตรกรส่วนน้อยร้อยละ 5.4 มีอายุน้อยกว่า 40 ปีและมากกว่า 70 ปี (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 อายุ

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 40	5	5.4
40 – 49	24	26.2
50 – 59	36	39.1
60 – 69	22	23.9
มากกว่า 70	5	5.4
รวม	92	100

เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำ อายุต่ำสุด 34 ปี อายุเฉลี่ย 54.25 ปี
อายุสูงสุด 75 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.99

1.2 ระดับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำ ในโครงการฯ ส่วนใหญ่ร้อยละ 98.9 จบการศึกษา และส่วนน้อยร้อยละ 1.1 ไม่ได้เรียนหนังสือ ส่วนใหญ่ร้อยละ 45.7 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาร้อยละ 32.6 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 8.7 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 10.9 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเกษตรกรส่วนน้อยร้อยละ 1.1 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	1	1.1
จบการศึกษา	91	98.9
ประถมศึกษาปีที่ 4	42	45.7
ประถมศึกษาปีที่ 6	30	32.6
มัธยมศึกษาปีที่ 3	8	8.7
มัธยมศึกษาปีที่ 6	10	10.1
อนุปริญญา	1	1.1
รวม	92	100.0

1.3 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ส่วนใหญ่ร้อยละ 52.2 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 – 3 คน รองลงมาร้อยละ 46.7 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 – 6 คน และส่วนน้อยเกษตรกรร้อยละ 1.1 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 7 คน (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 3	48	52.2
4 – 6	43	46.7
มากกว่า 7	1	1.1
รวม	92	100

เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ

จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำสุด 1 คน   จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3.52 คน

จำนวนสมาชิกในครอบครัวสูงสุด 7 คน   ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.19

1.4 รายได้รวมของครอบครัวเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 30.4 มีรายได้รวมของครอบครัว 50,000 – 79,999 บาท/ปี รองลงม ร้อยละ 29.4 มีรายได้รวมของครอบครัว 20,000-49,999 บาท/ปี ร้อยละ 16.3 มีรายได้รวมของครอบครัว 80,000 – 109,999 บาท/ปี และมีรายได้รวมครอบครัวมากกว่า 110,000 บาท/ปี ส่วนน้อยเกษตรกรร้อยละ 7.6 มีรายได้ น้อยกว่า 20,000 บาท/ปี (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 รายได้รวมของครอบครัว

รายได้รวมของครอบครัว (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 20,000	7	7.6
20,000 – 49,999	27	29.4
50,000 – 79,999	28	30.4
80,000 – 109,999	15	16.3
มากกว่า 110,000	15	16.3
รวม	92	100

เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ

รายได้รวมของครอบครัวต่ำสุด 6,000 บาท   รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ย 53,250 บาท
รายได้รวมของครอบครัวสูงสุด 200,000 บาท   ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12159.4

1.5 ขนาดพื้นที่ถือครอง

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.3 มีขนาดพื้นที่ถือครอง 5 – 10 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 28.8 มีขนาดพื้นที่ถือครอง 11 - 15 ไร่ ร้อยละ 20.6 มีขนาดพื้นที่ถือครองมากกว่า 15 ไร่ และส่วนน้อยร้อยละ 3.3 มีขนาดพื้นที่ถือครอง น้อยกว่า 5 ไร่ และเกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.5 มีขนาดพื้นที่ทำกิน 5 - 10 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 22.8 มีขนาดพื้นที่ทำกิน 11 – 15 ไร่ ร้อยละ 10.9 มีขนาดพื้นที่ทำกินน้อยกว่า 5 ไร่ และส่วนน้อยเกษตรกรร้อยละ 9.8 มีขนาดพื้นที่ถือทำกินมากกว่า 15 ไร่ (ตารางที่ 6 และ ตารางที่ 7)

ตารางที่ 6 ขนาดพื้นที่ถือครอง

ขนาดพื้นที่ถือครอง (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5	3	3.3
5 – 10	49	53.3
11 – 15	21	22.8
มากกว่า 15	19	20.6
รวม	92	100

เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ

ขนาดพื้นที่ถือครองต่ำสุด 2 ไร่

ขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 12.25 ไร่

ขนาดพื้นที่ถือครองสูงสุด 70 ไร่

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.28

ตารางที่ 7 ขนาดพื้นที่ทำกิน

ขนาดพื้นที่ทำกิน (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5	10	10.9
5 – 10	52	56.5
11 – 15	21	22.8
มากกว่า 15	9	9.8
รวม	92	100

เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ

ขนาดพื้นที่ทำกินต่ำสุด 1 ไร่

ขนาดพื้นที่ทำกินเฉลี่ย 2.85 ไร่

ขนาดพื้นที่ทำกินสูงสุด 25 ไร่

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.9

1.6 แรงงานในครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.8 มีแรงงานในครัวเรือน 1 - 2 คน รองลงมา ร้อยละ 22.8 มีแรงงานในครัวเรือน 3 - 4 คน และส่วนน้อยเกษตรกรร้อยละ 3.4 มีแรงงานในครัวเรือน 5 - 6 คน (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 แรงงานในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	67	72.8
3-4	21	22.8
5-6	3	3.4
รวม	92	100

เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ

แรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน

แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.16 คน

แรงงานในครัวเรือนสูงสุด 5 คน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.905

1.7 แหล่งความรู้และข่าวสาร

การได้รับแหล่งความรู้และข่าวสารด้านการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ จากแหล่งต่างๆ ของเกษตรกรที่ศึกษา โดยใช้วิธีกำหนดคะแนนตามระดับความถี่ของการได้รับข่าวสารในช่วงระยะเวลา 1 เดือน ดังนี้

ระดับการรับข่าวสารมาก (มากกว่า 4 ครั้ง/เดือน)	=	3	คะแนน
ระดับการรับข่าวสารปานกลาง (3 - 4 ครั้ง/เดือน)	=	2	คะแนน
ระดับการรับข่าวสารน้อย (1-2 ครั้ง/เดือน)	=	1	คะแนน

จากนั้นนำข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลระบุมาคำนวณน้ำหนักค่าเฉลี่ยในแต่ละสื่อ โดยมีเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย

2.34 – 3.00

1.67 – 2.33

1.00 – 1.66

ระดับความถี่ของการได้รับข่าวสาร

การได้รับข่าวสารในระดับมาก

การได้รับข่าวสารในระดับปานกลาง

การได้รับข่าวสารในระดับน้อย

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ได้รับข่าวสารจากเพื่อนบ้าน 3 – 4 ครั้ง/เดือน ร้อยละ 29.3 โดยมีระดับการรับข่าวสารเฉลี่ยปานกลาง (2.20) ได้รับข่าวสารจากหอกระจาย 3 – 4 ครั้ง/เดือน ร้อยละ 40.2 โดยมีระดับการรับ

ข่าวสารเฉลี่ยปานกลาง (2.22) ได้รับข่าวสารจากวิทยุมากกว่า 4 ครั้ง/เดือน ร้อยละ 53.3 โดยมีระดับการรับข่าวสารเฉลี่ยมาก (2.47) ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์มากกว่า 4 ครั้ง/เดือน ร้อยละ 66.3 โดยมีระดับการรับข่าวสารเฉลี่ยมาก (2.61) ได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มากกว่า 4 ครั้ง/เดือน ร้อยละ 62 โดยมีระดับการรับข่าวสารเฉลี่ยมาก (2.56) ได้รับข่าวสารจากผู้นำท้องถิ่น 1 – 2 ครั้ง/เดือน ร้อยละ 39.1 โดยมีระดับการรับข่าวสารเฉลี่ยปานกลาง (1.75) ได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมฯ 1 – 2 ครั้ง/เดือน ร้อยละ 66.3 โดยมีระดับการรับข่าวสารเฉลี่ยน้อย (1.44) ได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ประมง 1-2 ครั้ง/เดือน ร้อยละ 43.5 โดยมีระดับการรับข่าวสารเฉลี่ยน้อย (1.27) ได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ 1 – 2 ครั้ง/เดือน ร้อยละ 21.7 โดยมีระดับการรับข่าวสารเฉลี่ยน้อย (1.41) และได้รับข่าวสารจากแหล่งอื่นๆ เช่น เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ 3.3 โดยมีระดับการได้รับข่าวสารเฉลี่ยน้อย (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 แหล่งความรู้และระดับการรับข่าวสารของเกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ

แหล่งความรู้และข่าวสาร	ระดับที่เคยได้รับข่าวสาร (ความถี่/เดือน)					
	1-2 ครั้ง	3-4 ครั้ง	มากกว่า 4 ครั้ง	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
1. เพื่อนบ้าน	20 (21.7)	27 (29.3)	37 (40.3)	2.20	0.98	ปานกลาง
2. หอกระจายข่าว	14 (15.2)	37 (40.2)	33 (35.9)	2.22	0.93	ปานกลาง
3. วิทยุ	7 (7.6)	31 (33.7)	49 (53.3)	2.48	0.84	มาก
4. โทรทัศน์	6 (6.5)	22 (23.9)	61 (66.3)	2.61	0.76	มาก
5. หนังสือพิมพ์	8 (8.7)	21 (22.8)	57 (62.0)	2.56	0.90	มาก
6. ผู้นำท้องถิ่น	36 (39.1)	34 (37.0)	15 (16.3)	1.75	1.06	ปานกลาง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

แหล่งความรู้และข่าวสาร	ระดับที่เคยได้รับข่าวสาร					
	1-2 ครั้ง	3-4 ครั้ง	มากกว่า 4 ครั้ง	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
7. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมฯ	61 (66.3)	20 (21.7)	10 (10.9)	1.44	0.70	น้อย
8. เจ้าหน้าที่ประมง	40 (43.5)	15 (16.3)	0 (0)	1.27	0.77	น้อย
9. เจ้าหน้าที่ปลูสดัว	20 (21.7)	6 (6.5)	3 (3.3)	1.41	1.06	น้อย
10. อื่นๆ	1 (1.1)	1 (1.1)	1 (1.1)	2.00	1.35	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยในภาพรวม				1.99	0.93	ปานกลาง

หมายเหตุ ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

* อื่นๆ คือ เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรและสหกรณ์

1.8 การศึกษาดูงาน

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ร้อยละ 90.2 มีการศึกษาดูงาน และ ร้อยละ 9.8 ไม่เคยได้รับการศึกษาดูงาน (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 การศึกษาดูงาน

การศึกษาดูงาน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เคย	83	90.2
ไม่เคย	9	9.8
รวม	92	100

1.9 การเข้ารับการศึกษาอบรม

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ร้อยละ 84.8 และร้อยละ 15.2 ไม่ได้มีการเข้ารับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 การเข้ารับการศึกษาอบรม

การเข้ารับการศึกษาอบรม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เคย	78	84.8
ไม่เคย	14	15.2
รวม	92	100

1.10 การมีส่วนร่วมของเกษตรกร

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรด้านการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ จากลักษณะด้านต่างๆ ของเกษตรกร โดยใช้วิธีกำหนดคะแนนตามระดับความถี่ของการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมาก (5 ครั้งขึ้นไป/ปี)	=	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง (3 - 5 ครั้ง/ปี)	=	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย (1 - 2 ครั้ง/ปี)	=	1	คะแนน

จากนั้นนำข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลระบุมาคำนวณน้ำหนักค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความถี่ของการมีส่วนร่วม
2.34 – 3.00	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
1.67 – 2.33	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
1.00 – 1.66	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับการปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ 1-2 ครั้ง/ปี ร้อยละ 58.7 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมเฉลี่ยน้อย (1.43) เช่นเดียวกับ การเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ 1-2 ครั้ง/ปี ร้อยละ 50 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมเฉลี่ยน้อย (1.59) ส่วนการนำความรู้ไปถ่ายทอดได้นั้นส่วนใหญ่มีส่วนร่วม 3-5 ครั้ง/ปี ร้อยละ 56.3 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมเฉลี่ย ปานกลาง (2.04) ส่วนการรวมตัวกันเป็นกลุ่มส่วนใหญ่มีส่วนร่วม 3-5 ครั้ง/ปี ร้อยละ 45.7 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมเฉลี่ยปานกลาง (1.94) ส่วนการแสดงข้อคิดเห็น และนำข้อคิดเห็นมาวางแผนร่วมกับเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วม 1-2 ครั้ง/ปี ร้อยละ 41.3

โดยมีระดับการมีส่วนร่วมเฉลี่ยปานกลาง (1.68) และ การร่วมคิดตามผลกับเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ มีส่วนร่วม 1-2 ครั้ง/ปี ร้อยละ 53.3 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมเฉลี่ยน้อย (1.54) โดยที่ส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมของเกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ร้อยละ 95.7 ได้เข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ รองลงมา ร้อยละ 92.2 การนำความรู้ใหม่ไปถ่ายทอดได้ และร้อยละ 90.2 การปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ โดยมีระดับของการมีส่วนร่วม ปานกลาง (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 การมีส่วนร่วมของเกษตรกร

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับของการมีส่วนร่วม(ความถี่/ปี)					
	1-2 ครั้ง	3-5 ครั้ง	5 ครั้ง ขึ้นไป	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
1. การปรึกษาหารือ กับ เจ้าหน้าที่	54 (58.7)	22 (23.9)	7 (7.6)	1.43	0.75	น้อย
2. การเข้าร่วมประชุมกับ เจ้าหน้าที่	46 (50.0)	32 (34.8)	10 (10.9)	1.59	0.93	น้อย
3. การนำความรู้ใหม่ไป ถ่ายทอดได้	15 (16.3)	52 (56.3)	18 (19.6)	2.04	0.81	ปานกลาง
4. การรวมตัวกันเป็นกลุ่ม	21 (22.8)	42 (45.7)	16 (17.4)	1.94	0.93	น้อย
5. การแสดงข้อคิดเห็นและ นำข้อคิดเห็นมาวางแผน ร่วมกับเจ้าหน้าที่	38 (41.3)	35 (38.0)	11 (12)	1.68	1.05	ปานกลาง
6. การร่วมคิดตามผลกับ เจ้าหน้าที่	49 (53.3)	26 (28.3)	10 (10.9)	1.54	0.78	น้อย

1.11 การมีส่วนร่วมสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่

การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ด้านการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ จากลักษณะ การสนับสนุนของเกษตรกร โดยใช้วิธีกำหนดคะแนนตามระดับความถี่ของการมีส่วนร่วมสนับสนุน จากเจ้าหน้าที่ ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนมาก (5 ครั้งขึ้นไป/ปี)	=	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนปานกลาง (3 - 5 ครั้ง/ปี)	=	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนน้อย (1 - 2 ครั้ง/ปี)	=	1	คะแนน

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ให้ข้อมูลระบุมาคำนวณน้ำหนักค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความถี่ของการมีส่วนร่วมสนับสนุน
2.34 - 3.00	ระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนมาก
1.67 - 2.33	ระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนปานกลาง
1.00 - 1.66	ระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนน้อย

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า เกษตรกร ได้รับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ 1 - 2 ครั้ง/ปี ร้อยละ 48.9 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนน้อย (1.64) ในส่วนการชี้แจงให้ความรู้ 1 - 2 ครั้ง/ปี ร้อยละ 45.7 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนน้อย (1.60) การสนับสนุนปัจจัยพื้นฐาน 1 - 2 ครั้ง/ปี ร้อยละ 68.5 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนน้อย (1.20) การสนับสนุนปัจจัยการผลิตและให้เทคโนโลยีการผลิต 1 - 2 ครั้ง/ปี ร้อยละ 60.9 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนน้อย (1.36) การมีโอกาสให้คำปรึกษา 1 - 2 ครั้ง/ปี ร้อยละ 46.7 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนน้อย (1.57) และการติดตามและประเมินผล 1 - 2 ครั้ง/ปี ร้อยละ 45.7 โดยมีระดับการมีส่วนร่วมสนับสนุนน้อย (1.56) โดยที่ส่วนใหญ่เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ร้อยละ 94.5 เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ รองลงมา ร้อยละ 91.3 การมีโอกาสให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่ และร้อยละ 90.3 มีการชี้แจงให้ความรู้ และการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและให้เทคโนโลยีการผลิต โดยการสนับสนุนของเจ้าหน้าที่มีระดับของการสนับสนุนน้อย (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 การมีส่วนร่วมสนับสนุนของเจ้าหน้าที่

ลักษณะการสนับสนุน	ระดับของการมีส่วนร่วมสนับสนุน (ความถี่/ปี)					
	1-2 ครั้ง	3-5 ครั้ง	5 ครั้ง ขึ้นไป	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
1. การประชาสัมพันธ์และ เผยแพร่	45 (48.9)	28 (30.4)	14 (15.2)	1.64	0.82	น้อย
2. การชี้แจงให้ความรู้	42 (45.7)	32 (34.8)	9 (9.8)	1.60	0.80	น้อย
3. การสนับสนุนปัจจัยพื้นฐาน	63 (68.5)	12 (13.0)	2 (2.2)	1.20	0.62	น้อย
4. การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และให้เทคโนโลยีการผลิต	56 (60.9)	24 (26.1)	3 (3.3)	1.36	0.66	น้อย
5. การมีโอกาสดำเนินการ	43 (46.7)	34 (37.0)	7 (7.6)	1.57	0.76	น้อย
6. การติดตาม และประเมินผล	42 (45.7)	32 (34.8)	7 (7.6)	1.56	0.80	น้อย

1.12 จำนวนสระน้ำ

จากผลการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ส่วนใหญ่ มีจำนวนสระน้ำในพื้นที่จำนวนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 4 แห่ง ร้อยละ 94.6 และร้อยละ 5.4 มากกว่า 4 แห่ง โดยที่เกษตรกรมีสระน้ำต่ำสุด 1 แห่ง และมีมากที่สุด 7 แห่ง มีสระน้ำเฉลี่ย 2 แห่ง เกษตรกรที่ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ส่วนใหญ่มีสระน้ำ 1-2 แห่ง (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 จำนวนสระน้ำของเกษตรกร

จำนวนสระน้ำ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 4 หรือ เท่ากับ 4 แห่ง	87	94.6
มากกว่า 4 แห่ง	5	5.4
รวม	92	100

1.13 แหล่งน้ำอื่นๆ

จากผลการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ มีสระน้ำเป็นของตัวเองแล้ว นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำอื่นๆ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตร ได้แก่ ชลประทาน ร้อยละ 45.5 ลำธาร ร้อยละ 33.1 และ น้ำบาดาล ร้อยละ 21.4 จะเห็นได้ว่าเกษตรกรมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรหลายประเภท ทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติ น้ำชลประทาน ฯลฯ ซึ่งการมีแหล่งน้ำหลายแห่งนี้ จะช่วยป้องกันและบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งได้ (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 แหล่งน้ำอื่นๆ

N = 92

แหล่งน้ำ	จำนวน(แหล่งน้ำ)	ร้อยละ
น้ำชลประทาน	70	45.5
น้ำลำธาร	51	33.1
น้ำบาดาล	33	21.4
รวม	154	100.0

หมายเหตุ ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

2.1 การใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

จากแบบสอบถามวัดการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยการเปรียบเทียบการใช้น้ำเป็นเปอร์เซ็นต์ของการใช้น้ำจากสระน้ำ โดยกำหนดการวัดเป็น 3 ระดับ คือ ใช้น้ำ น้อยกว่า 30% ของสระน้ำถือว่ามิมีระดับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำน้อย ใช้น้ำ 30 – 70% ของสระน้ำถือว่ามิมีระดับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำปานกลาง และใช้น้ำมากกว่า 70% ของสระน้ำถือว่ามิมีระดับการใช้ประโยชน์มาก และทำการวิเคราะห์เทียบกับระดับของการใช้ประโยชน์จากสระน้ำดังนี้

ระดับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำมาก	(น้อยกว่า30%) =	3	คะแนน
ระดับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำปานกลาง	(30 – 70%) =	2	คะแนน
ระดับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำน้อย	(มากกว่า 70 %) =	1	คะแนน

จากนั้นนำข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลระบุมาคำนวณน้ำหนักค่าเฉลี่ยในแต่ละสื่อ โดยมีเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความถี่ของการใช้ประโยชน์จากสระน้ำ
2.34 – 3.00	ระดับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำมาก
1.67 – 2.33	ระดับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำปานกลาง
1.00 – 1.66	ระดับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำน้อย

เมื่อพิจารณาคะแนนระดับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ เกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในการทำนาร้อยละ 54.3 โดยมีระดับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯเฉลี่ยมาก (2.4) ในส่วนการใช้ประโยชน์จากสระน้ำจากการปลูกพืชไร่ร้อยละ 14.1 โดยมีระดับของการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ เฉลี่ยน้อย (1.38) การใช้ประโยชน์จากสระน้ำจากการปลูกไม้ผล ร้อยละ 24 โดยมีระดับของการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ เฉลี่ย ปานกลาง (2.3) ส่วนการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในการปลูกผักร้อยละ 51.1 โดยมีระดับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ เฉลี่ยน้อย (1.13) ส่วนการใช้ประโยชน์จากสระน้ำ

(1.18) และการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในการทำประมง ร้อยละ 93.5 โดยมีระดับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำเฉลี่ยน้อย (1.06) โดยที่ส่วนใหญ่ลักษณะการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในการทำนา และปลูกพืชผัก ร้อยละ 97.8 และ การปลูกไม้ผล ร้อยละ 66.3 ตามลำดับ การใช้ประโยชน์จากสระน้ำจากการปลูกพืชไร่มีค่าต่ำสุด การใช้ประโยชน์จากสระน้ำในการทำนามีค่าสูงสุด และเกษตรกร มีระดับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำเฉลี่ยน้อย 1.22 โดยที่การใช้ประโยชน์จากสระน้ำน้อย เนื่องจากมีแหล่งน้ำอื่นๆ มาช่วยบรรเทาความขาดแคลนในหน้าแล้ง โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 (ตาราง 16)

ตารางที่ 16 ลักษณะการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

ลักษณะการใช้ประโยชน์	ระดับของการใช้ประโยชน์จากสระน้ำ					
	น้อย	ปานกลาง	มาก	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
1. นา	11 (12.0)	29 (31.5)	50 (54.3)	2.44	0.78	มาก
2. พืชไร่	13 (14.1)	3 (3.3)	2 (2.2)	1.38	0.63	น้อย
3. ไม้ผล	20 (21.7)	24 (26.1)	46 (50.0)	2.29	0.87	ปานกลาง
4. พืชผัก	47 (51.1)	5 (5.4)	1 (1.1)	1.13	0.64	น้อย
5. สัตว์เลี้ยง	50 (54.3)	11 (12.0)	0 (0)	1.18	0.64	น้อย
6. ประมง	86 (93.5)	6 (6.5)	0 (0)	1.06	0.25	น้อย

ลักษณะการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในการปลูกพืชไร่

มีค่าต่ำสุด

ลักษณะการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในการทำการทำนา

มีค่าสูงสุด

ลักษณะการใช้ประโยชน์จากสระน้ำเฉลี่ย

1.58 คะแนน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

0.53

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (การทดสอบสมมติฐาน)

สมมติฐานในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบสมมติฐาน คือ ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

การทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences/SPSS PC⁺) ใช้แบบทดสอบไคสแควร์ (Chi – square test) และค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ในการวิเคราะห์ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับการศึกษา การรับรู้ข่าวสาร การศึกษาดูงาน การเข้ารับการฝึกอบรม การมีส่วนร่วมของเกษตรกร การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ ซึ่งผลปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาเท่ากับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ในระดับน้อยร้อยละ 17.4 และเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ระดับมากร้อยละ 22.8

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของเกษตรกรกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

ระดับการศึกษา	ระดับการใช้ประโยชน์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า	16 (17.4)	6 (6.5)	21 (22.8)	43 (46.7)
สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	16 (17.4)	12 (13.1)	21 (22.8)	49 (53.3)
รวม	32 (34.8)	18 (19.5)	42 (45.6)	92 (100)

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (NS)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 1.616$$

$$\chi^2 (\text{ตาราง}) = 5.99$$

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งความรู้และข่าวสารของเกษตรกรกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีแหล่งความรู้และข่าวสารกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ 1-3 แหล่งมีในระดับน้อยร้อยละ 10.9 และเกษตรกรมีแหล่งความรู้และข่าวสารกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ มากกว่า 3 แหล่งมีระดับมากถึงร้อยละ 40.2

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า แหล่งความรู้กับข่าวสารของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 นั่นคือ เกษตรกรที่ได้รับแหล่งความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่จากหลายแหล่ง (มากกว่า 3 แหล่ง) จะมีผลต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ มากกว่าเกษตรกรที่ได้รับแหล่งความรู้และข่าวสารน้อยแหล่ง (1-3 แหล่ง) (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งความรู้กับข่าวสารกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำใน
โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

แหล่งความรู้และข่าวสาร	ระดับการใช้ประโยชน์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
1-3 แหล่ง	10 (10.9)	1 (1.1)	5 (5.4)	16 (17.4)
มากกว่า 3 แหล่ง	22 (23.9)	17 (18.5)	37 (40.2)	76 (82.6)
รวม	32 (34.8)	18 (19.6)	42 (45.6)	92 (100)

มีนัยสำคัญทางสถิติ (S)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 6.913^* \quad \chi^2 (\text{ตาราง}) = 5.99$$

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาดูงานของเกษตรกรกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการ
เกษตรทฤษฎีใหม่

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่ไม่มีการศึกษาดูงาน มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำ
ในโครงการฯ ในระดับน้อยร้อยละ 4.4 เกษตรกรที่มีการศึกษาดูงานมีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำ
ในโครงการฯ ในระดับมากร้อยละ 41.2

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า การศึกษาดูงานไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์
จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาดูงานกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

การศึกษาดูงาน	ระดับการใช้ประโยชน์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ไม่เคย	4 (4.4)	1 (1.1)	4 (4.4)	9 (9.8)
เคย	28 (30.4)	17 (18.5)	38 (41.2)	83 (90.2)
รวม	32 (34.8)	18 (19.6)	42 (45.6)	92 (100)

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (NS)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 0.635$$

$$\chi^2 (\text{ตาราง}) = 5.99$$

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้ารับการฝึกอบรมกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่ไม่มีการเข้ารับการฝึกอบรมมีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ในระดับน้อยร้อยละ 7.6 และเกษตรกรที่มีการเข้ารับการฝึกอบรมมีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ ระดับมากร้อยละ 41.3

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า การเข้ารับการฝึกอบรมไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (ตารางที่ 20)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้ารับการฝึกอบรมกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

การเข้ารับการฝึกอบรม	ระดับการใช้ประโยชน์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ไม่เลย	7 (7.6)	3 (3.3)	4 (4.3)	14 (15.2)
เลย	25 (27.2)	15 (16.3)	38 (41.3)	78 (84.8)
รวม	32 (34.8)	18 (19.6)	42 (45.6)	92 (100)

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (NS)

$$\chi^2_{(จำนวน)} = 2.148$$

$$\chi^2_{(ตาราง)} = 5.99$$

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

จากผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ 1 – 3 ครั้ง/ปี ในระดับมากร้อยละ 42.4 และการมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ มากกว่า 3 ครั้ง/ปี ในระดับน้อยร้อยละ 5.5

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า การมีส่วนร่วมของเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ไม่มี ความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่กับการใช้ประโยชน์จาก
สระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

การมีส่วนร่วมของเกษตรกร กับเจ้าหน้าที่	ระดับการใช้ประโยชน์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
1 – 3 ครั้ง/ปี	27 (29.3)	16 (17.4)	39 (42.4)	82 (89.1)
มากกว่า 3 ครั้ง/ปี	5 (5.5)	2 (2.2)	3 (3.2)	10 (10.9)
รวม	32 (34.8)	18 (19.6)	42 (45.6)	92 (100)

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (NS)

$$\chi^2 (\text{จำนวน}) = 1.350$$

$$\chi^2 (\text{ตาราง}) = 5.99$$

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการ เกษตรทฤษฎีใหม่

จากผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ 1 – 3 ครั้ง/ปี ในระดับมากร้อยละ 35.9 และการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ มากกว่า 3 ครั้ง/ปี ในระดับน้อยร้อยละ 5.5 ระดับกลางร้อยละ 4.4 และระดับมากร้อยละ 9.7

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่	ระดับการใช้ประโยชน์			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
1 – 3 ครั้ง/ปี	27 (29.3)	14 (15.2)	33 (35.9)	74 (81.2)
มากกว่า 3 ครั้ง/ปี	5 (5.5)	4 (4.4)	9 (9.7)	18 (18.8)
รวม	32 (34.8)	18 (19.6)	42 (45.6)	92 (100)

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (NS)

$$\chi^2 (\text{คำนวณ}) = 0.489$$

$$\chi^2 (\text{ตาราง}) = 5.99$$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้รวมของครอบครัว ขนาดพื้นที่ถือครอง ขนาดพื้นที่ทำกิน แรงงานในครัวเรือน กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้ (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) การใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
อายุของเกษตรกร	0.148
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	-0.064
รายได้รวมของครอบครัว	0.074
ขนาดพื้นที่ถือครอง	0.017
ขนาดพื้นที่ทำกิน	0.291*
จำนวนแรงงานในครัวเรือน	0.263*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

จากการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ เท่ากับ 0.148 แสดงให้เห็นว่าอายุของเกษตรกร ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นคือ อายุของเกษตรกรจะมีมากหรือน้อยไม่มีผลต่อ การใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่(ตารางที่23)

3.7 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครอบครัวกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

จากการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ เท่ากับ -0.123 แสดงให้เห็นว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

นั่นคือ จำนวนสมาชิกในครอบครัวจะมีมากหรือน้อยไม่มีผล ต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ตารางที่ 23)

3.8 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมของครอบครัวกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

จากการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ เท่ากับ -0.064 แสดงให้เห็นว่า รายได้รวมของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำ ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นคือรายได้รวมของครอบครัวจะมีมากหรือน้อยไม่มีผล ต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ตารางที่ 23)

3.9 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ถือครองกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

จากการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ เท่ากับ 0.074 แสดงให้เห็นว่า ขนาดพื้นที่ถือครองไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นคือขนาดพื้นที่ถือครองของเกษตรกรจะมีมากหรือน้อย ไม่มีผลต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ตารางที่ 23)

3.10 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ทำกินกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

จากการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ เท่ากับ 0.291 แสดงให้เห็นว่าขนาดพื้นที่ทำกินมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ นั่นคือ ขนาดพื้นที่ทำกินของเกษตรกรน้อยจะมีผลต่อ การใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่มากกว่าเกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่ทำกินของเกษตรกรมาก (ตารางที่ 23)

3.11 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานในครัวเรือนกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

จากการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการฯ เท่ากับ 0.263 แสดงให้เห็นว่าจำนวนแรงงานในครัวเรือน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่นั้นคือ จำนวนแรงงานในครัวเรือนของเกษตรกรน้อยมีผลต่อการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่มากกว่าเกษตรกรที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมาก (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 24 สรุปตารางความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีนัยสำคัญและไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ปัจจัย	ไม่มีนัยสำคัญ (NS)	มีนัยสำคัญ (S)
1. ความสัมพันธ์ระหว่างกับการใช้ประโยชน์จากสระน้ำ ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่		
- อายุ	/	
- ระดับการศึกษา	/	
- จำนวนสมาชิกในครอบครัว	/	
- รายได้รวมของครอบครัว	/	
- ขนาดพื้นที่ถือครอง	/	
- ขนาดพื้นที่ถือครองทางการเกษตร		/
- แรงงานในครัวเรือน		/
- แหล่งความรู้และข่าวสาร		/
- การศึกษาดูงาน	/	
- การเข้ารับการศึกษาอบรม	/	
- การมีส่วนร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกร	/	
- การสนับสนุนของเจ้าหน้าที่	/	

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการใช้ประโยชน์จากสระน้ำ ในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

ในการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีการใช้ประโยชน์จากสระน้ำในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ได้สอบถาม โดยใช้คำถามปลายเปิดตามความเห็นของเกษตรกร ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้คือ

ตารางที่ 25 ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการผลิต		
- การขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง	25	27.1
- ขาดเงินทุน	15	16.3
- ราคาปัจจัยการผลิตมีราคาแพง	10	10.9
ด้านการตลาด		
- ราคาผลผลิต ไม่แน่นอน	35	38.0
- ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง	7	7.6
ด้านเจ้าหน้าที่		
- เจ้าหน้าที่ทำงานล่าช้า	37	40.2
- การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ไม่สะดวกและ ไม่ชัดเจน	15	16.3

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาด้านการผลิต คือ การขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง (จำนวน 25 ราย หรือร้อยละ 27.1) ขาดเงินทุน (จำนวน 15 ราย หรือร้อยละ 16.3) และราคาปัจจัยการผลิตการผลิตมีราคาแพง (จำนวน 10 ราย หรือร้อยละ 10.9) ปัญหาด้านการตลาด คือ ราคาผลผลิตไม่แน่นอน (จำนวน 35 รายหรือร้อยละ 38) และถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง (จำนวน 7 ราย หรือร้อยละ 7.6) ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ คือเจ้าหน้าที่มีการดำเนินงานที่ล่าช้า (จำนวน 37 ราย หรือร้อยละ 40.2) และการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ไม่สะดวกและ ไม่มีความชัดเจน (จำนวน 15 ราย หรือร้อยละ 16.3) (ตารางที่ 25)

ข้อเสนอแนะ

1. ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือต่อ ในเรื่องปัจจัยการผลิต และการช่วยเหลือด้านสินเชื่อทางการเกษตรเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงาน
2. ต้องการสรรหาน้ำในไร่นาเพิ่มเติม เพราะจะมีปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
3. ต้องการให้มีการอบรมความรู้ทางการเกษตรมากขึ้นกว่าเดิม หรือมีการจัดอบรมเพื่อให้เกษตรกรได้มีโอกาสรับความรู้ทางด้านเกษตรกรรมมากขึ้น
4. ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่มาดูแลให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a white elephant standing and facing left. Above the elephant's head is a traditional Thai oil lamp (diya) with a flame. The lamp is flanked by two stylized, multi-pointed rays. The entire central design is enclosed within a circular border. The Thai text 'มหาวิทยาลัยเชียงใหม่' is written along the top inner edge of the circle, and 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964' is written along the bottom inner edge. There are also two decorative floral motifs on the left and right sides of the circle.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved